

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan osavuosisikatsaus 2/2019

Sisällys

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala.....	2
Talous- ja hallintopalvelut.....	5
Erikoissairaanhoido.....	7
Terveyspalvelut.....	9
Perhepalvelut.....	13
Vanhus- ja vammaispalvelut.....	16

Liitteet:

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan tavoitteet 2019: toteuma 2/2019

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala

Menojen ja tulojen toteuma 31.8.2019, käyttö ja ennuste

SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI YHTEENSÄ (1 000 euroa)	Kum. toteuma 8/2019	Käyttö %	TP 2018	KS 2019	Ennuste 2019	Ennusteen ero käyttö- suunni- telmaan
Tulot	20 855	48,1 %	40 643	43 318	41 885	-1 433
Menot	-424 411	66,4 %	-630 071	-638 773	-662 284	-23 511
Toimintakate	-403 556	67,8 %	-589 427	-595 455	-620 398	-24 944

SOSTER YHTEENSÄ ILMAN ERIKOISSAIRAANHOITOA (1 000 euroa)	Kum. Toteuma 8/2019	Käyttö %	TP 2018	KS 2019	Ennuste 2019	Ennusteen ero käyttö- suunni- telmaan
Tulot yhteensä	20 225	48,6 %	39 490	41 648	40 215	-1 433
Myyntitulot	6 200	44,4 %	13 704	13 978	13 978	0
Maksutulot	13 540	49,9 %	24 987	27 126	25 693	-1 433
Tuet	454	155,2 %	705	293	293	0
Muut tulot	31	12,1 %	93	252	252	0
Menot yhteensä	-255 760	64,0 %	-393 940	-399 332	-410 925	-11 593
Palkat ja palkkiot	-69 371	59,9 %	-101 937	-115 779	-113 193	2 586
Muut henkilöstömenot	-18 389	59,9 %	-27 004	-30 684	-30 068	616
Asiakaspalvelujen ostot	-96 868	64,6 %	-156 665	-149 939	-161 655	-11 716
Muiden palvelujen ostot	-38 212	73,9 %	-58 228	-51 711	-53 687	-1 976
Materiaalin ostot	-7 361	63,4 %	-11 247	-11 611	-12 511	-900
Avustukset	-10 599	60,8 %	-16 292	-17 427	-17 507	-80
Vuokrat	-14 610	66,9 %	-22 099	-21 840	-21 840	0
Muut kulut	-350	102,6 %	-468	-341	-464	-123

Netto	-235 535		-354 450	-357 684	-370 709	-13 026
-------	----------	--	----------	----------	----------	---------

ERIKOISSAIRAANHOITO (1 000 euroa)	Kum. toteuma 8/2019	Käyttö %	TP 2018	KS 2019	Ennuste 2019	Ennusteen ero käyttö- suunni- telmaan
Tulot	630	37,7 %	1 154	1 670	1 670	0
Menot	-168 650	70,4 %	-236 131	-239 441	-251 359	-11 918

Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin ensimmäisen vaiheen käyttöönotto toteutettiin toukokuussa. Toisen vaiheen käyttöönottoa valmistellaan, ja työtä järjestelmän optimoimiseksi jatketaan. Henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen liittyvät haasteet jatkuvat.

Sosiaali- ja terveydenhuollon oman toiminnan menomäärärahan arvioidaan ylittyvän 11,6 milj. euroa, ja tulomäärärahan alittuvat 1,4 milj. euroa. Erikoissairaanhoidon menojen arvioidaan ylittyvän 11,9 milj. euroa.

Talousarvion toteutuminen 2019

Sosiaali- ja terveystoimen oman toiminnan menomäärärahan arvioidaan ylittyvän 11,6 milj. euroa ja tulomäärärahan alittuvan 1,4 milj. euroa. Erikoissairaanhoidon menojen arvioidaan ylittyvän 11,9 milj.

euroa. HUS-palvelusopimuksen osalta HUS-johdon ilmoittama ylitysennuste on 12,0 me verrattuna Vantaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan talousarvioon.

Toimialan oman toiminnan menomäärärahan ylitys muodostuu lasten sijaishuollon palvelutarpeesta ja sijaishuollon ostopalvelujen kilpailutuksessa kohonneista hoitovuorokausihinnoista (yhteensä 5,7 milj. euroa), Kaunialan sairaalan ostopalvelujen käytöstä (4,5 milj. euroa) sekä hoitotarvikejakelun menoista (0,9 milj. euroa). Talous- ja hallintopalvelujen menomäärärahassa on varauduttu toimialan yhteisiin menoihin, jolla voidaan kattaa muun toiminnan ylitysuukaa n. 1,0 milj. euron osalta.

Oman toiminnan kuluihin kohdistuu nousupainetta, joka voi lisätä ylitystä loppuvuodesta. Tämä pyritään kuitenkin estämään sopeutustoimenpiteillä.

Toimialan talousarviossa on varauduttu toimialan irtaimen hankintoihin. Irtaimen omaisuuden investointikohteet on siirretty toteutettavaksi käyttötalouden puolella kaupungin kannalta kokonaistaloudellisesti edullisimmalla rahoitusleasing-mallilla. Merkittävin valmistuva kohde vuonna 2019 on Myyrmäen vanhustenkeskus.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla kansallisestikin merkittävä uudistus on ollut uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin ensimmäisen vaiheen käyttöönotto toukokuussa 2019. Järjestelmä otettiin käyttöön suurimmassa osassa sosiaali- ja terveyspalveluja. Täytäntöönpanotoimista on vastannut vuoden 2019 alussa aloittanut digitaaliset palvelut -tulossyksikkö, jonka osana Apotti-hanketoimisto toimii.

Käyttöönotto ja siihen valmistautuminen on ollut merkittävä ponnistus koko toimialalta. Uuteen järjestelmään siirtyminen on heijastunut väliaikaisesti myös palvelutuotantovolyymeihin, mutta kaikki palvelut on pystytty järjestämään katkotta. Toisaalta uusi järjestelmä on vahvistanut nopeasti kehittyvän osaamisen jakamista ja ketterää toimivien toimintatapojen kehittämistä työntekijöiden keskuudessa. Järjestelmän korjaukset ja optimointi jatkuvat edelleen mm. maksatuksen, laskutuksen, raportoinnin ja tietosuojan osa-alueilla. Toimialalla valmistaudutaan järjestelmän toisen vaiheen (mm. vammais- ja päihdepalvelut, suun terveydenhuolto) käyttöönottoon marraskuussa 2019.

Sote- ja maakuntauudistuksen valmistelun päätyttyä maaliskuussa yhteistyötä kaupunkien kesken on jatkettu mm. palvelusetelien, tuottajaohjauksen sekä ostopalvelujen valvonnan kehittämisen osalta.

Toimialalla on vahvistettu palvelutuotannon valvontaa laadun varmistamiseksi ja sen edelleen kehittämiseksi.

Alueellisten hyvinvointierojen kaventamiseen tähtäävää myönteisen erityiskohtelun ohjelmaa on edistetty toteuttaen kymmentä tulosalueiden työssä konkretisoituvaa toimenpidettä.

Vantaan erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa lähes kokonaisuudessaan HUS-kuntayhtymä, jonka palvelutuotanto on kasvanut hoitopäivätuotteiden osalta 3,9 % tammi-heinäkuussa 2019 verrattaessa edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. NordDRG-tuotteet (-2,7 %) ja käyntituotteet (-1,9 %) ovat vähentyneet edellisuoden tilanteesta. Vantaan terveyskeskuksessa laadittujen elektiivisten läheteiden määrä on kasvanut 1,5 % edelliseen vuoteen verrattuna. Läheteiden määrä yksityissektorilta on kasvanut 13,4 % ja työterveyshuollosta 9,6 %. 60 % tammi-heinäkuussa tehdyistä lähes 25 000 ei-päivystyksellisestä läheteestä laadittiin terveyskeskuksessa.

Terveysasemien puhelinpalvelu on ollut ruuhkautunut. Palvelua on ryhdytty parantamaan mm. viidellä määräaikaaisesti puhelinpalveluun palkatulla sairaanhoitajalla, kehittämällä konsulttilääkärimalleja sekä vapauttamalla yhden terveyskeskuslääkärin työaika toiminnan kehittämiseen. Kiireettömän hoidon jonotilanteeseen pyritään vastaamaan mm. asiakassegmentointia ja työprosesseja kehittäen. Kesäterkkari-toiminta on palvellut koululaisia ja opiskelijoita kesäaikaan. Uutena palvelumuotona on opiskeluterveydenhuollossa aloittanut kaksi mielenterveystyötä tekevää sairaanhoitajaa.

Perhepalveluissa on jatkettu pitkäjänteistä kehittämistyötä palvelujen painopisteen muuttamiseksi korjaavista palveluista varhaisen tuen palveluihin. Uusi perhesosiaalityön yksikkö kohdentaa työnsä sosiaalihuoltolain mukaista erityistä tukea tarvitseviin lapsiin ja perheisiin. Perhekeskustoimintamallin suunnittelua on edistetty kaupunginjohtajan asettamassa poikkihallinnollisessa perhekeskustyöryhmässä. Perhepalveluissa on jatkettu vuoden alussa käynnistynyttä Lapset SIB Vantaa -ohjelmaa, jolla vahvistetaan neuropsykiatrisesti oireilevien lasten ja heidän perheidensä tukemista. Lastensuojelun jälkihuollon ikäraja nousee vuodenvaihteessa 25 vuoteen; jälkihuollon kehittämisen työryhmä on nimetty ja muutokseen liittyvä kehittämistyö aloitettu.

Maahanmuuttajapalveluissa on jatkettu kotivanhempitoimintaa kymmenessä avoimessa päiväkodissa yhteistyössä Vantaan aikuisopiston ja varhaiskasvatuksen kanssa. Ihmiskaupan uhrien ja paperittomien asiakkaiden vastaanottiimiä on vahvistettu lisäämällä sosiaaliohjausta.

Vanhusten laitoshoidon vähentäminen on edennyt kehittämisohjelman mukaisesti ja vammaisten laitoshoidon purkamista on jatkettu erilaisia uusia asumisen ratkaisuja hyödyntäen. Orvokkirinteen 15 paikkainen kehitysvammaisten asumisyksikkö on otettu käyttöön keväällä. Syksyllä avattavan Myyrmäen vanhustenkeskuksen käyttöönottoa on valmisteltu ja uutta henkilöstöä rekrytoitu. Keskukseen suunnitellulla kotihoivamallilla pyritään vastaamaan asukkaiden muuttuviin palvelutarpeisiin.

Vanhusten kotona asumisen tukemiseksi on jatkettu mm. kotikuntoutustoiminnan kehittämistä. Vapaaehtoistoimijoiden kanssa on perustettu Korttelikerhoja tukemaan osaltaan kotona asuvien ikäihmisten hyvinvointia. Myös ikääntyvien asumisohjausta on lisätty sosiaalista kuntoutusta tarvitsevien kotona asumisen edellytysten parantamiseksi. Perhehoito on otettu vaihtoehtona ikääntyvien palveluvalikkoon.

Henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen liittyvät haasteet jatkuvat. Lähiesimiehille ja työntekijöille on toteutettu osaamisen kehittämisen toimia koulutussuunnitelman mukaisesti. Terveysjohtamisen tukitoimia on edistetty mm. uudelleensijoituksin, työkokeiluvin, osasairauspäivärahalla sekä tuunatulla työllä.

Suun terveydenhuollon liikelaitoksesta saadun ennakkotiedon mukaan yksikön toiminta tulee olemaan käyttösuunnitelman ja palvelusopimuksen mukaista.

Talous- ja hallintopalvelut

Menojen ja tulojen toteuma 31.8.2019, käyttö% ja ennuste

TALOUS- JA HALLINTOPALVELUT JA SOSIAALI- JA TERVEYSLAUTAKUNTA (1 000 euroa)	Kum. toteuma 8/2019	Käyttö %	TP 2018	KS 2019	Ennuste 2019	Ennusteen ero käyttö-suunnitelmaan
Tulot yhteensä	43	14,2 %	212	300	300	0
Myyntitulot	42	35,2 %	194	119	119	0
Maksutulot	0	0,0 %	0	0	0	0
Tuet	2	0,0 %	0	0	0	0
Muut tulot	-1	-0,6 %	18	181	181	0
Menot yhteensä	-3 974	45,9 %	-5 704	-8 662	-7 638	1 024
Palkat ja palkkiot	-2 597	57,8 %	-3 136	-4 489	-4 489	0
Muut henkilöstömenot	-633	40,4 %	-1 422	-1 565	-1 565	0
Asiakaspalvelujen ostot	0	0,0 %	0	0	0	0
Muiden palvelujen ostot	-321	15,8 %	-653	-2 026	-1 002	1 024
Materiaalin ostot	-64	70,0 %	-131	-91	-91	0
Avustukset	0	0,0 %	0	0	0	0
Vuokrat	-357	72,8 %	-360	-490	-490	0
Muut kulut	-2	0,0 %	-1	0	0	0
Netto	3 931		5 492	8 362	7 338	1 024

Talousarvion toteutuminen 2019

Talous- ja hallintopalvelujen menomäärärahan arvioidaan alittuvan 1,0 milj. eurolla ja tuloja arvioidaan kertyvän käyttösuunnitelman mukaisesti. Tuloksen (nettotoimintamenot) ennakoidaan olevan suunniteltua 1,0 milj. euroa parempi. Talous- ja hallintopalvelujen menomäärärahassa on varauduttu toimialan yhteisiin menoihin, kuten hankkeiden menoihin sekä toimialan koulutusmenoihin.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Apotti-hankkeen ensimmäinen vaihe otettiin käyttöön toukokuussa 2019. Käyttöönottoon osallistui suuri osa talous- ja hallintopalvelujen henkilöstöstä. Järjestelmän korjaukset ja optimointi jatkuvat edelleen mm. maksatuksen, laskutuksen, raportoinnin ja tietosuojan osa-alueilla.

Sote-uudistuksen kaatumisen jälkeen yhteistyötä kaupunkien välillä on jatkettu mm. tuottajaohjauksen sekä ostopalvelujen valvonnan kehittämisen osalta. Yhteistyötä on tehty myös uuden palvelusetelijärjestelmän hankkimiseksi, palvelusetelien yhtenäistämiseksi sekä laadun ja asiakas- ja potilasturvallisuuden kehittämiseksi.

Toimialan hankkeiden valmisteluun ja toteutukseen on osallistuttu aktiivisesti; merkittävimpinä hankkeina CoHeWe (Co-Created Health and Wellbeing) -hanke ja SIB lapset -vaikuttavuusinvestointihanke. Toimialan data-analytiikan ja tiedolla johtamisen kehittämisprojekti käynnistettiin alkuvuodesta. Tulosalue on ollut mukana myös kehittämässä kaupunkitasoista tiedolla johtamisen mallia. Liikunnan lisäämiseen tähtäävää terveyden edistämishankkeen valmisteluun on osallistuttu yhdessä terveystalouden, sivistystoimen ja liikuntapalvelujen kanssa.

Talous- ja hallintopalvelut on koordinoanut kaupunkitasoisten ohjelmien, kuten Vantaan Hyvinvointiohjelman, Resurssiviisauden tiekartan sekä Myönteisen erityiskohtelun toimenpideohjelman,

toimeenpanoa ja raportointia toimialalla. Tulosalueiden kanssa on tehty yhteistyötä Lean-kehittämisessä sekä jatkettu toimialatasoista Lean-kehittämisen mallin suunnittelua.

Tulosalueella on valmisteltu kahden vuoden välein järjestettävän toimialan asiakastyytyväisyyskyselyn toteutusta; kysely toteutetaan syys-lokakuussa 2019.

Toimialalla on toteutettu lähiesimiehille ja työntekijöille osaamisen kehittämisen toimia koulutussuunnitelman mukaisesti. Apotti-järjestelmän käyttöönottoa on tuettu henkilöstöyksiköstä sijaisjärjestelyjen koordinoitavalla. Terveysjohtamisen tukitoimia on edistetty mm. uudelleensijoituksin, työkokeilu-in, osasairauspäivärahalla sekä tuunatulla työllä. Tutka-järjestelmän työolojen haittoja ja vaaroja sekä Kunta10-kyselyn tuloksia on käsitelty ja arvioitu mm. Laava-menetelmän kautta, ja toimenpidetavoitteita on tehty työpistetasolta toimialatasolle.

Maaliskuussa 2019 valmistuneeseen sosiaali- ja terveystoimen keskitettyyn arkistoon Hosantielle on ryhdytty arkistoimaan ja siirtämään toimialan sosiaalihuollon asiakasasiakirjoja sekä terveydenhuollon potilasasiakirjoja.

Tietosuojatiimi on laatinut toimialalle useita tietosuojaan liittyviä ohjeistuksia, ja valmistellut neljä syksyllä julkaistavaa tietosuojakoulutusvideota yhteistyössä toimialan viestinnän kanssa.

Hankintatiimi on laatinut ostopalvelujen valvonnan tueksi kilpailutusten valmistelun yhteydessä valvontasuunnitelmia tulostyöyksiköiden työkaluiksi.

Erikoissairaanhoido

Menojen ja tulojen toteuma 31.8.2019, käyttö% ja ennuste

ERIKOISSAIRAANHOITO (1 000 euroa)	Kum. toteuma 8/2019	Käyttö %	TP 2018	KS 2019	Ennuste 2019	Ennusteen ero käyttö- suunni- telmaan
Tulot	630	37,7 %	1 154	1 670	1 670	0
Menot	-168 650	70,4 %	-236 131	-239 441	-251 359	-11 918
Palkat ja palkkiot	0	0,0 %	0	0	0	0
Muut henkilöstömenot	-2 310	61,6 %	-3 670	-3 749	-3 959	-210
Asiakaspalvelujen ostot	-162 238	70,5 %	-226 985	-230 224	-241 932	-11 708
Muiden palvelujen ostot	-4 103	75,0 %	-5 475	-5 468	-5 468	0
Materiaalin ostot	0	0,0 %	0	0	0	0
Avustukset	0	0,0 %	0	0	0	0
Vuokrat	0	0,0 %	0	0	0	0
Muut kulut	0	0,0 %	0	0	0	0
Netto	-168 021		-234 977	-237 771	-249 689	-11 918

Talousarvion toteutumisen keskeiset onnistumiset ja haasteet

Vantaan talousarviossa HUS-palvelusopimuksen osalta on varauduttu yhteensä 230 miljoonan euron maksuosuuteen ilman kalliinhoidon tasauksen vaikutusta. Erikoissairaanhoidon menojen arvioidaan ylittävän 11,9 milj. euroa.

Erikoissairaanhoidon tehtäväalueella on lisäksi määrärahat HUS-eläkevastuisiin, kiireellisen sairaankuljetuksen ja ensihoidon järjestämiseen, myrkytystietokeskuksen sekä terveysasemien erikoissairaanhoidon menoihin. HUS-eläkevastuiden ennakoidaan toteutuvan 0,2 milj. euroa määrärahaa suurempina.

HUS:n tietojärjestelmäraportin perusteella tammi-heinäkuun 2019 laskutustoteuma on 4,8 % korkeampi kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Vantaan erikoissairaanhoidon palvelut tuottaa lähes kokonaisuudessaan HUS-kuntayhtymä. HUS:n palvelutuotanto on kasvanut hoitopäivätuoiteiden osalta 3,9 % tammi-heinäkuussa 2019 verrattaessa edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan. NordDRG-tuotteet (-2,7 %) ja käyntituotteet (-1,9 %) ovat vähentyneet edellisen vuoden tilanteesta.

Vantaan terveyskeskuksessa laadittujen elektiivisten läheteiden määrä on kasvanut 1,5 % edelliseen vuoteen verrattuna tammi-heinäkuun seurannassa. Kasvu on ollut suurempaa yksityissektorilta (13,4 %) ja työterveyshuollosta (9,6 %) laadittujen läheteiden osalta. Tammi-heinäkuussa 2019 kirjoitettiin HUS:iin 24 615 ei-päivystyksellistä lähetettä, joista 60 % laadittiin terveyskeskuksessa.

HYKS-sairaanhoidoalueella vuodeosastojonoissa oli yli kuusi kuukautta jonottanut 113 potilasta (poikkileikkaus 31.7.2019). Heistä 43 odotti kirurgian ja 43 silmätautien erikoisaloiden hoitoon pääsyä.

Tunnusluvut¹

Erikoissairaanhoito	TP 2018	KS 2019 ¹⁾	Toteuma	2019 ³⁾
Tuotteistetut hoitokokonaisuudet	93 956	92 374	52 601	93 485
Poliklinikkakäynnit	274 219	263 003	153 245	292 826
Vuodeosastohoitopäivät	32 585	31 148	19 321	30 448
Kaikki jonossa olevat	2 289	2 181	2 577	2300
Laskutetut siirtoviivepäivät / milj.eur	0,2	0	0,1	0,2
Erikoissairaanhoidon palvelusopimuksen arvo / milj. eur. ²⁾	229,5	230,0	162,2	242,0
Euroa/asukas	1006	1008	698	1041
Euroa/hoitokokonaisuus (hinnoiteltu tuote)	1 534	1 516	1 569	1 494

1) Tässä käytetyt luvut ovat suoritteiden osalta 2018 tammi-maaliskuun tietojen perusteella tehty vuosiennuste.

2) Vantaan talousarviossa erikoissairaanhoitoon varattu määräraha. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri (HUS) ja Vantaan kaupunki neuvottelevat erikoissairaanhoidon tuotekokonaisuuksien määrästä ja kokonaiskustannusarviosta vuosittain. Neuvottelutulos kirjataan palvelusopimukseen.

3) Ennuste pohjautuu HUS-kuntayhtymätason 2019 jäsenkuntien maksuosuuden vuosiennusteeseen (4+8). Laskutusennusteeseen ei ole sisällytetty kalliin hoidon tasauksen vaikutusta.

¹ Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton vuoksi tiedot eivät välttämättä ole täysin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin. Apotin raportoinnin sisällön validointi jatkuu.

Terveyspalvelut

Menojen ja tulojen toteuma 31.8.2019, käyttö% ja ennuste

TERVEYSPALVELUT (1 000 euroa)	Kum. toteuma 8/2019	Käyttö %	TP 2018	KS 2019	Ennuste 2019	Ennusteen ero käyttö- suunni- telmaan
Tulot yhteensä	2 258	55,1 %	3 923	4 100	4 100	0
Myyntitulot	787	51,9 %	1 510	1 516	1 516	0
Maksutulot	1 438	55,8 %	2 328	2 576	2 576	0
Tuet	28	1119,5 %	54	3	3	0
Muut tulot	5	95,2 %	30	5	5	0
Menot yhteensä	-61 472	62,9 %	-93 903	-97 752	-100 169	-2 417
Palkat ja palkkiot	-20 180	63,4 %	-29 165	-31 821	-30 595	1 226
Muut henkilöstömenot	-4 914	62,7 %	-6 922	-7 833	-7 557	276
Asiakaspalvelujen ostot	-17 250	61,2 %	-27 557	-28 185	-29 701	-1 516
Muiden palvelujen ostot	-8 661	58,6 %	-14 764	-14 780	-16 080	-1 300
Materiaalin ostot	-5 375	71,0 %	-7 800	-7 569	-8 469	-900
Avustukset	-52	982,4 %	-34	-5	-85	-80
Vuokrat	-4 911	65,9 %	-7 565	-7 454	-7 454	0
Muut kulut	-128	123,2 %	-95	-104	-227	-123
Netto	-59 214		-89 980	-93 652	-96 069	-2 417

Talousarvion toteutuminen 2019

Terveyspalvelujen menomäärärahan arvioidaan ylittyvän 2,4 milj. eurolla. Tulomääräraha toteutuneen käyttösunnitelman mukaisena. Hoitotarvejakelun määräraha ylittyy 0,9 milj. euroa ja lisäksi ennusteeseen vaikuttaa HUS:n tuottaman Peijaksen sairaalan yhteispäivystyksen tilanne. HUS:n ilmoittaman ennusteen mukainen kustannusten ylitys loppuvuodeksi on 1,5 milj. €. Nettotoimintamenot toteutunevat 2,4 milj. euroa käyttösunnitelmaa heikompina.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

- Toisella vuosikolmanneksella keskityttiin mittavaan asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotin käyttöönottoon. Onnistuneen käyttöönoton turvaamiseksi palveluihin pääsyä jouduttiin rajaamaan.
- Asiakkaiden sähköiset asiointimahdollisuudet lisääntyivät Apotin asiakasportaalien Maisan käyttöönoton myötä. Kuntoutuspalveluissa on käynnissä useita digitaalisia kokeiluja CoHeWe-hankkeen puitteissa.
- Asiakaslähtöisyyttä on parannettu nopeuttamalla neuvoloiden vaihtoprosessia siten, että asiakas saa tiedon vaihdosta heti tai viimeistään kahden arkipäivän kuluessa. Kesäterkkari-toiminta on palvellut koululaisia ja opiskelijoita kesäaikaan. Fysioterapeuttien suoravastaanotto on laajennettu opiskeluterveydenhuoltoon.
- Terveysasemien puhelinpalvelu on ollut ruuhkautunut. Palvelua on ryhdytty parantamaan kehittämällä konsulttilääkimallia, vapauttamalla yhden terveyskeskuslääkärin työaikaan tähän kehittämiseen, hyödyntämällä lean-valmentajaa sekä palkkaamalla tuotantotalouden diplomityöntekijä kehittämään toimintamallia. Puhelinpalvelua parantamaan palkattiin projektiluonteisesti viisi sairaanhoitajaa vuoden 2019 loppuun asti.

- Uutena palvelumuotona on opiskeluterveydenhuollossa aloittanut kaksi mielenterveystyötä tekevää sairaanhoitajaa. Mielenterveyspalveluja on kehitetty poistamalla päällekkäistä työtä, ja ryhmätoiminnassa on hyödynnetty sekä päihde- että mielenterveystyön ammattilaisia.
- Palveluseleiden tarjontaa lisättiin ja palveluseleiden laboratorionäytteiden valikkoa laajennettiin. Apotin käyttöönoton yhteydessä palveluseleiden käyttö kymmenkertaistui.
- Henkilöstön osaamista on lisätty työkierrolla ja koulutuksella. Skypen hyödyntäminen koulutuksissa on lisääntynyt lääkäreiden osalta.
- Toimintojen vakioinnin osalta työ on jatkunut, ja syksyllä alkavaa tulosaluetasoista lean-koulutusta on valmisteltu.

Tunnusluvut²

² Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton vuoksi tiedot eivät välttämättä ole täysin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin. Apotin raportoinnin sisällön validointi jatkuu.

	TP 2018	KS 2019	Toteuma 7/2019	Ennuste 2019
Terveysasematoiminta				
Toiminnan volyymi¹⁾				
Terveysasemien vastaanottokäynnit yhteensä	357 760	340 911	174 568	325 703
joista lääkärillä	190 077	172 911	100 143	171 674
joista sairaan- ja terveydenhoitajilla sekä lähihoitajilla	167 683	168 000	74 425	154 029
Hoitotyön valmistelu ja seuranta	132 186	133 000		133 000
Lääkäreiden puhelut	50 103	51 000	23 028	44 191
Hoitohenkilöstön puhelut	198 396	200 000	111 074	193 883
Hoitohenkilöstön hoitopuhelut	2 740	3 000	1576	2 389
Sähköiset hoidontarpeenarvioinnit	3 145	4 200	3 775	6 470
Laatu ja vaikuttavuus				
Asiakkaista tyytyväisiä ja erittäin tyytyväisiä, osuus palautetta antaneista % ¹²⁾	**	90	46	53
Terveysasematoiminnan kävijöiden osuus väestöstä (kokonaispeittävyys) ²⁾	46	55	-	55
Listautuneiden osuus väestöstä % ³⁾	17	20	-	20
Lääkärisssäkävijöiden osuus väestöstä (peittävyys) ⁴⁾	42	45	-	45
Päiväpoliklinikan odotusaika lääkärille alle 90 min %	84,9	100	78,4	80
Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa (listautuneet potilaat) (3. vapaa aika lääkärille, mediaani, vrk) ^{3) 5)}	27	14	33	30
Odotusaika terveysaseman lääkärin vastaanotolle kiireettömässä asiassa (listautumattomat potilaat) (3. vapaa aika lääkärille, mediaani, vrk) ⁵⁾	**	14	42	42
Terveysasemien keskitetyn puhelinalvelun suorien puhelujen odotusaika (min, ka)	13	5	23	17
Terveysasemien keskitetyn puhelinalvelun takaisinsoittojen odotusaika (min, ka)	99	60	925	596
Tuottavuus ja tehokkuus				
Terveysasemien potilaiden perumattomat poisjäännit	6391	4500	4115	6922
Euroa/käynti				
Terveysasematoiminnan lääkärikäynti	111	119,21	-	119,21
Terveysasematoiminnan hoitotyönkäynti	60	72,54	-	72,54
Henkilöstö				
Henkilötyövuotta				
lääkärit (terveysasematoiminta)	94	96	-	96
sairaanhoitajat, terveydenhoitajat (vastaanotto)	111	112	-	112
Työntekijöiden työhyvinvointi (fiiliskysely, vastausten ka)	**	4	3,3	3,3
Ennaltaehkäisevä terveydenhuolto				
Toiminnan volyymi				
Lääkärikäynnit (suorat kontaktit)	30 687	30 499	16 048	28 479
Äitiys- ja lastenneuvolassa	20 839	21 237	10 910	19 358
Kouluterveydenhuollossa	8 283	7 761	4 224	7 599
Opiskeluterveydenhuollossa	1 565	1 501	914	1522
Terveydenhoitajakäynnit (suorat kontaktit)	143 390	143 729	72 103	133 612
Äitiys- ja lastenneuvolassa	81 309	84 411	41 178	76 001
Kouluterveydenhuollossa	47 337	48 396	25 187	45 578
Opiskeluterveydenhuollossa	14 744	10 922	5 738	12 033
Laatu ja vaikuttavuus				
Asiakkaista tyytyväisiä ja erittäin tyytyväisiä, osuus palautetta antaneista % ¹²⁾	**	90	80	83
Lastenneuvoloiden laajojen terveystarkastusten toteutus% suhteessa 4kk:n, 18 kk:n ja 4v:n määrään (%)	**	93	-	93
Kouluterveydenhuollon laajojen terveystarkastusten toteutus% suhteessa oppilasmäärään / lukuvuosi (%)	**	85	86	86
Neuvolan keskitetyn puhelinalvelun suorien puhelujen odotusaika (min, ka)	**	5	7	6
Neuvolan keskitetyn puhelinalvelun takaisinsoittojen odotusaika (min, ka)	**	60	118	94
Tuottavuus ja tehokkuus				
Ennaltaehkäisevän terveydenhuollon asiakkaiden perumattomat poisjäännit	6 698	5 933	3 905	6 694
Euroa/asukas (ei sisällä terveysasematoiminnasta saatavaa lääkäripalvelua)	50,52	51,13	-	51,13
josta äitiys- ja lastenneuvolat	30,25	31,55	-	31,55
josta koulu- ja opiskeluterveydenhuolto	16,18	16,31	-	16,31
Euroa/käynti (terveydenhoitajat)				
äitiys- ja lastenneuvolat	82,02	71,03	-	71,03
kouluterveydenhuolto	54,46	45,93	-	45,93
Henkilöstö				
Henkilötyövuotta				
terveydenhoitajat (ennaltaehkäisevä terveydenhuolto)	113	119	-	119
lääkärit (ennaltaehkäisevä terveydenhuolto)	10	13	-	13
perheohjaajat	7,6	7,2	-	7,2
Työntekijöiden työhyvinvointi (fiiliskysely, vastausten ka)	**	4	3,3	3,5
	TP 2018	KS 2019	Toteuma 7/2019	Ennuste 2019
Kuntoutustoiminta				
Toiminnan volyymi				
Terapiakäynnit (oman toiminnan käynnit)	50301	50 000	24 493	45 641
joista fysioterapeuttien käynnit	31127	31 283	15 638	29 101
joista puheterapeuttien käynnit	13824	13 503	5 862	11 281
joista toimintaterapeuttien käynnit	4318	4 278	2 417	4 202
joista ravitsemusterapeuttien käynnit	1032	936	576	1 057
Ostopalveluterapiat (lkm vuoteen 2017 asti, t eur vuodesta 2018 lähtien) ⁶⁾	686	575	391,6	750
Terapeuttien puhelut	12439	11 000	5 429	9 307
joista hoitopuheluja	2482	2 710	1 242	2 129
Laatu ja vaikuttavuus				
Asiakkaista tyytyväisiä ja erittäin tyytyväisiä, osuus palautetta antaneista % ¹²⁾	**	90	82	13 85
Kuntoutustoiminnan palveluita käyttäneiden osuus väestöstä % (kokonaispeittävyys) (suorat kontaktit)	6,8	8,0	-	8,0

Perhepalvelut

Menojen ja tulojen toteuma 31.8.2019, käyttö% ja ennuste

PERHEIDEN PALVELUT (1 000 euroa)	Kum. toteuma 8/2019	Käyttö %	TP 2018	KS 2019	Ennuste 2019	Ennusteen ero käyttö- suunni- telmaan
Tulot yhteensä	5 912	46,4 %	12 702	12 748	12 748	0
Myyntitulot	4 184	45,0 %	9 039	9 302	9 302	0
Maksutulot	1 397	42,2 %	3 243	3 313	3 313	0
Tuet	306	340,2 %	379	90	90	0
Muut tulot	26	60,2 %	40	43	43	0
Menot yhteensä	-70 061	66,5 %	-109 170	-105 335	-111 035	-5 700
Palkat ja palkkiot	-18 726	63,3 %	-28 935	-29 567	-28 207	1 360
Muut henkilöstömenot	-5 450	65,3 %	-8 102	-8 343	-8 003	340
Asiakaspalvelujen ostot	-30 845	68,5 %	-48 235	-45 033	-50 733	-5 700
Muiden palvelujen ostot	-5 049	77,7 %	-8 028	-6 495	-8 195	-1 700
Materiaalin ostot	-486	58,3 %	-925	-834	-834	0
Avustukset	-5 540	61,4 %	-8 790	-9 019	-9 019	0
Vuokrat	-3 889	65,7 %	-6 008	-5 917	-5 917	0
Muut kulut	-76	59,3 %	-147	-129	-129	0
Netto	-64 149		-96 468	-92 587	-98 287	-5 700

Talousarvion toteutuminen 2019

Perheiden palvelujen menomäärärahan arvioidaan ylittyvän 5,7 milj. eurolla ja tuloja arvioidaan kertyvän käyttösuunnitelman mukaisina. Määrärahan ylitysennuste muodostuu lasten sijaishuollon ostopalvelumenoista. Lastensuojelupalvelujen kilpailutuksen seurauksena hoitopäivähinnat nousivat 7-10 %. Ylitysennuste kattaa lastensuojelun asiakasmäärän vuoden 2018 tasolla. Tuloksen (nettotoimintamenot) ennakoidaan olevan suunniteltua 5,7 milj. euroa heikompi.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Perhepalvelujen pitkäaikainen strateginen tavoite on siirtää palvelujen painopistettä korjaavasta työstä ennaltaehkäisevään ja varhaiseen tukeen sekä vähentää lastensuojelupalvelujen tarvetta. Tavoitteeseen on vastattu käynnistämällä perhesosiaalityön yksikön toiminta aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelut -tulosityksikössä. Perhesosiaalityön yksikön työn kohteena ovat sosiaalihuoltolain mukaista erityistä tukea tarvitsevat lapset ja perheet. Työtä kehitetään esimerkiksi sovittamalla yhteen psykososiaalisten palvelujen, lastensuojelun ja perhesosiaalityön asiakasprosesseja.

Lastensuojelussa jatketaan systemisen työmallin mukaisen sosiaalityön toteuttamista. Nuorten asumisharjoittelu on mallinnettu ja toiminta aloitettu (neljä tukiasuntoa). Lastensuojelun jälkihuollon ikäraja nousee vuodenvaihteessa 25 vuoteen; jälkihuollon kehittämisen työryhmä on nimetty ja aloittanut muutokseen liittyvän kehittämistyön. Lastensuojelun valvontaa vahvistetaan valvontatiimin perustamisella. Huostaanottojen ja kiireellisten sijoitusten määrä ei ole laskenut. Huostaanottopäätöksiä oli heinäkuun loppuun mennessä tehty 62 (vrt. 60 v.2018) ja kiireellisiä sijoituksia 137 (vrt. 134 v. 2018). Asiakastietojärjestelmän muutoksen vuoksi kumuloituva numeerinen tieto ei ole täysin vertailukelpoinen aiempien vuosien ilmoitettuihin lukuihin verrattuna.

Aikuisten ja perheiden sosiaalipalvelut -tulosityksikössä on vahvistettu sosiaalihuoltolain mukaisen neuvonnan ja ohjauksen resursointia ja kehitetty neuvonnan työmallia. Suunnitelmallisen sosiaalityön

yksikössä on kehitetty alkuarvioinnin ja päivystyksen mallia, jonka tavoitteena on parantaa sosiaalihuoltolain mukaisen tuen tarpeen ilmoitusten käsittelyä ja kiireellisen avun tarpeen alkuarviointia. Nuorten palveluissa on jatkettu syrjäytymisen ehkäisemisen toimenpiteitä vahvistamalla yhteistyötä muiden nuorten kanssa toimivien tahojen kanssa. Jalkautuvan sosiaaliohjauksen mallia on kehitetty Moodi-hankkeessa yhteistyössä nuorisopalvelujen kanssa. Rikos- ja riita-asioiden sovittelutoiminnassa on vuoden alussa otettu käyttöön valtakunnallinen tietojärjestelmä SOPU. Aikuisten asumisen tuen osalta on jatkettu tuetun asumisen prosessien yhdenmukaistamista, ja asiakasryhmien erityistarpeiden huomioimiseksi on pyritty profiloimaan paremmin asumisen tukeen liittyviä palveluja. Yhteistyössä VAV kanssa on päivitetty sopimus häätöjen ehkäisemiseksi.

Psykososiaalisissa palveluissa kaikkien palveluiden kysyntä on lisääntynyt ja perheiden palvelutarpeet ovat laaja-alaisia. Sosiaalihuoltolain mukaisia asiakaspalveluostoja ja ostopalvelujen kirjoa on laajennettu palveluun pääsyn turvaamiseksi ja palvelutarpeen kasvuun vastaamiseksi. Perhekeskustoimintamallin suunnittelua on edistetty kaupunginjohtajan asettamassa poikkihallinnollisessa perhekeskustyöryhmässä. Perheneuvolassa ryhmämuotoisista ensitietoaajoista on saatu edelleen hyviä kokemuksia. Nuortenkeskus Nupissa on aloitettu palvelumuotoilu, jonka avulla pyritään nopeuttamaan palveluun pääsyä. Vantaalaisten nuorten tavoittamista ja ennaltaehkäisevää tukea on jatkettu tarjoamalla nuorille verkossa omatoimista huolitestiä ja chat-palvelua yhteistyössä monitoimijaisen nuorten kanssa töitä tekevän verkoston kanssa. Sosiaali- ja kriisipäivystyksessä on otettu käyttöön valtakunnallinen hätäkeskusjärjestelmä Erica.

Maahanmuuttajapalveluissa on jatkettu yhteistyötä maahanmuuttajajärjestöjen kanssa asiakkaiden kotoutumisen ja työllistymisen edistämiseksi. Kotivanhempitoimintaa on jatkettu kymmenessä avoimessa päiväkodissa yhteistyössä Vantaan aikuisopiston ja varhaiskasvatuksen kanssa. Palvelua on käyttänyt yhteensä noin 100 kotivanhempaa. Ihmiskaupan uhrien ja paperittomien asiakkaiden vastaanottotiimiä on vahvistettu lisäämällä sosiaaliohjausta. Seitsemänpaikkaisen tukiryhmäkodin muutos perheryhmäkodiksi on toteutettu ja samalla vahvistettu henkilöstömitoitusta lastensuojelulain edellyttämälle tasolle. Jälkihuoltopalveluihin oikeutettujen 18–20-vuotiaiden määrä kasvoi johtuen omatoimisesta muuttoliikkeestä pääkaupunkiseudulle.

Vuoden alussa käynnistyneessä Lapset SIB Vantaa -ohjelmassa vahvistetaan neuropsykiatrisesti oireilevien lasten ja heidän perheidensä tukemista tarjoamalla lapsille ja perheille palveluja lapsen ollessa 3–6-vuotias. Hankkeeseen on elokuun puoleen väliin mennessä ohjautunut yhteensä 20 asiakasta (tavoitteena on vuoden aikana 50).

Potilas- ja asiakastietojärjestelmä Apotin käyttöönotto on väliaikaisesti hidastanut palvelutuotannon prosesseja. Erityisesti maksatuksen ongelmat ovat aiheuttaneet viivettä asiakkaille. Käyttöönoton haasteista huolimatta toimeentulotuen päätökset on pystytty tekemään lakisääteisessä ajassa. Toiminnan numeerisen raportoinnin osalta muutos uuteen järjestelmään on merkittävä, josta syystä tunnusluvut ja kumulatiivinen raportointitieto perustuu arviointiin eikä ole toistaiseksi vertailukelpoista.

Henkilöstön saatavuuteen ja pysyvyyteen liittyvät haasteet jatkuvat ja pahenevat. Sosiaalityöntekijöiden rekrytointivaikeudet ovat laajentuneet koskemaan myös muita ammattiryhmiä. Rekrytointia ja sitouttamista vaikeuttaa henkilöstön palkkaukseen ja työsuhte-etuihin liittyvä kilpailutilanne.

Tunnusluvut³

	TP 2018	KS 2019	Toteuma 7/19	Ennuste 2019
PSYKOSOSIAALISET PALVELUT				
Toiminnan volyymi				
Nupin asiakkaat	902	1100	650	900
Psykologipalvelun asiakkaat	1531	1430	940	1400
Perheneuvonnan käyntisuoritteet	9244	11000	5650	..
Perhekoutsien asiakastapaamiset	2385	2550	984	1500
Sosiaalihuoltolain mukaisen perhetyön asiakasperheet ¹⁾	144	140	160	180
Tuottavuus ja tehokkuus				
Lapsiperheiden kotipalvelun piirissä olevien asiakkaiden määrä ¹⁾	..	450	..	..
LASTENSUOJELU				
Toiminnan volyymi				
Lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset, joilla lastensuojelun asiakkuus ³⁾	1223	1480	800	1000
Lastensuojeluilmoituksen kohteena olleet lapset, joilla lastensuojelun asiakkuus, osuus 0-17 v väestöstä	2,6%	3,2%	2,0%	2,1%
Laatu ja vaikuttavuus				
Lastensuojelun 0-17 v asiakasmäärä ⁴⁾	3 905	3 250	3 840	4 000
Lastensuojelun 0 - 17-vuotiaiden asiakkaiden osuus 0 - 17 v väestöstä	8,2%	7,5%	8,1%	8,4%
Huostaanottojen tarve väestön 0-17 vuotiaissa	0,20%	0,16 %	0,13 %	0,2%
Lastensuojelun kotiinvietyt oman tuotannon avohuollon tukitoimet, asiakkaan kanssa vietetty aika kokonaistyöajasta		50 %	..	..
3) Tieto 13.5 - 31.7 Apotti. Asiakkuuslastensuojelussa kuluvan tilastokauden tai edellisen kokonaisen kalenterivuoden aikana.				
4) Avohuollon, sijaishuollon ja jälkihuollon asiakkaat vuoden aikana, sotu kertaalleen. Apotista lastensuojelun palvelutehtävään kiinnitetyt lapset				
MAAHANMUUTTAJAPALVELUT				
Maahanmuuttajapalvelujen asiakaskotitaloudet ¹⁾	1 200	1 200	1 115	1 200
Koto-tiimin ryhmätoimintojen käyntien määrä	961	900	459	800
Tuottavuus ja tehokkuus				
Maahanmuuttajapalvelujen kotouttamistyön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä		3,5	3,5	3,5
AKUISTEN JA PERHEIDEN SOSIAALIPALVELUT				
Laatu ja vaikuttavuus				
Tuetun asumisen vuorokausien osuus aikuissosiaalityön asumispalvelujen vuorokausista	52 %	50 %	..	..
Päihdehuollon omien kuntouttavien asumispalveluyksikköjen täyttöaste				
- täyttöaste omissa yksiköissä	92 %	90 %	92 %	90 %
Asumispalveluista pysyväan asuntoon siirtyneet	27	60	5	14
Valmistuneet palvelutarpeen arvioinnit yhteensä ²⁾	2 204	2 300	1 225	1 800
- palvelutarpeen yksikkö	1 289	1 450	803	...
- aikuissosiaalityö	915	850	422	...
Tuottavuus ja tehokkuus				
Uusien asiakkaiden palvelut -yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	4,0	4,2	3,6	4,1
Aikuisten sosiaalityön yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	3,9	4,2	3,0	4,0
Nuorten sosiaalityön yksikön asiakaskontaktit/työpanos/työpäivä	4,3	4,2	3,5	4,1
Eritystä tukea tarvitsevan lapsen palvelutarpeen arvioinnit valmistuvat 3 kk määräajassa (THL raportointi)	91 %	100 %	97 %	95 %
TOIMEENTULOTUKI, koko Vantaa				
Toiminnan volyymi				
Täydentävää tukea saaneet kotitaloudet ¹⁾	4 462	5 000	3 000	4 500
Tuottavuus ja tehokkuus				
Ehkäisevän ja täydentävän toimeentulotuen hakemukset käsitellään 7 päivässä (THL raportointi)	100 %	100 %	100 %	100 %
.. Uusi seurattava tunnusluku				
1) Apotti-järjestelmään ei ole vielä rakennettu kotitalous/perhenäyttöä, joten näitä tietoja sieltä ei ole saatavissa 2019				
2) Apotista ei vielä ole tietoa onnistuttu poimimaan				
Asiakastietojärjestelmän muutoksen vuoksi kumuloituva numeraalinen tieto ei ole täysin vertailukelpoinen aiempien vuosien ilmoitettuihin lukuihin verrattuna				

3 Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton vuoksi tiedot eivät välttämättä ole täysin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin. Apotin raportoinnin sisällön validointi jatkuu.

Vanhus- ja vammaispalvelut

Menojen ja tulojen toteuma 31.8.2019, käyttö% ja ennuste

VANHUS- JA VAMMAISPALVELUT (1 000 euroa)	Kum. toteuma 8/2019	Käyttö %	TP 2018	KS 2019	Ennuste 2019	Ennusteen ero käyttö- suunni- telmaan
Tulot yhteensä	12 012	49,0 %	22 653	24 500	23 067	-1 433
Myyntitulot	1 187	39,0 %	2 961	3 041	3 041	0
Maksutulot	10 706	50,4 %	19 415	21 236	19 804	-1 433
Tuet	118	58,9 %	272	200	200	0
Muut tulot	1	3,3 %	5	23	23	0
Menot yhteensä	-120 253	64,1 %	-185 163	-187 583	-192 083	-4 500
Palkat ja palkkiot	-27 869	55,8 %	-40 702	-49 902	-49 902	0
Muut henkilöstömenot	-7 392	57,1 %	-10 557	-12 942	-12 942	0
Asiakaspalvelujen ostot	-48 773	63,6 %	-80 872	-76 721	-81 221	-4 500
Muiden palvelujen ostot	-24 181	85,1 %	-34 783	-28 410	-28 410	0
Materiaalin ostot	-1 436	46,1 %	-2 390	-3 117	-3 117	0
Avustukset	-5 007	59,6 %	-7 469	-8 403	-8 403	0
Vuokrat	-5 453	68,3 %	-8 166	-7 978	-7 978	0
Muut kulut	-143	131,9 %	-224	-108	-108	0
Netto	-108 241		-162 509	-163 083	-169 016	-5 933

Talousarvion toteutuminen

Vanhus- ja vammaispalvelujen menomäärärahan arvioidaan ylittyvän 4,5 milj. eurolla johtuen Kaunialan sairaalan ostopalvelujen käytöstä. Tuloja arvioidaan kertyvän 1,4 milj. euroa käyttösuunnitelmassa ennakoitua vähemmän. Tuloksen (nettotoimintamenot) ennakoidaan olevan suunniteltua 6,0 milj. heikompi.

Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Vanhus- ja vammaispalveluissa Apottiin liittyvä osaamisen vahvistaminen on jatkunut ja tietojärjestelmän kehittämistyö etenee. Käyttönoton myötä mm. työnkulkuja on muutettu sujuvimiksi ja resursseja on pystytty kohdentamaan oikea-aikaisemmin asiakastarpeisiin perustuen. Apotista saatavalla tiedolla johtamista kehitetään jatkuvasti. Vammaisten palveluissa käyttöönottoon on valmistauduttu mm. varmistamalla henkilöstön tietoteknistä osaamista sekä osallistamalla aktiivisesti tietojärjestelmän rakentamiseen.

Tuottavuuden ja vaikuttavuuden parantaminen

Vanhusten laitoshoidon vähentäminen on edennyt kehittämisohjelman mukaisesti ja vammaisten laitoshoidon purkamista on jatkettu erilaisia uusia asumisen ratkaisuja hyödyntäen.

Palvelujen tavoitettavuutta on parannettu asiakasohjauksen neuvontapuhelimien käyttöönotolla ja jalkautumalla Vantaa-infoihin. Palvelujen myöntämisen perusteiden päivitys on käynnistynyt ja kevyempien palveluvaihtoehtojen kehittäminen jatkuu. Asiakkaiden sujuvaa palveluketjua sekä palaamista kevyempien palvelujen piiriin ja/tai raskaampaan hoitoon joutumisen ehkäisemistä tehostetaan. Lisäksi tulosalueella on valmistauduttu

lisäämään tehokuntoutuspaikkoja Myyrmäen vanhustenkeskukseen ja panostettu tehokuntoutujien kotiutumiseen omaan kotiin tarvittavien palvelujen ja kuntoutuksen turvin.

Ostopalvelusopimusten hinnankorotusneuvotteluihin on valmistauduttu; tuottajien esitykset hinnankorotuksiksi ovat mahdollisesti merkittäviä.

Palvelujen asiakaslähtöisyyden ja laadun varmistaminen

Asumispalvelujen laadunvalvontaa on tehostettu tekemällä valvonta/ohjauskäyntejä ja ennalta ilmoittamattomia käyntejä suunnitelman sekä todetun tarpeen mukaisesti. Valvonnasta raportoidaan lautakunnalle kuukausittain. Asiakas- ja läheispalautteiden sekä muistutusten määrät ovat lisääntyneet, ja valvontaa on tehostettu saadun tiedon perusteella. Omaisten ja läheisten osallisuutta tullaan edelleen vahvistamaan mm. erilaisten teemailtojen avulla.

Myyrmäen vanhustenkeskuksen käyttöönottoa syyskuussa ja tulevia muuttoja on suunniteltu ja uutta henkilöstöä rekrytoitu. Keskukseen suunnitellulla kotihoiva-mallilla pyritään vastamaan asiakkaiden muuttuviin palveluntarpeisiin uuden organisaatorakenteen tuella.

Asiakkaiden palveluntarvetta sekä palvelun laatua arvioidaan säännöllisesti hyödyntämällä RAI-järjestelmää. Arviointikattavuutta on saatu parannettua ja kehittämistyö kattavuuden parantamiseksi jatkuu. Henkilökunnan koulutusta RAI-järjestelmän käyttöön on lisätty. Syksyllä 2019 RAI otetaan käyttöön myös vammaisten palveluissa.

Orvokkirinteen 15 paikkainen kehitysvammaisten asumisyksikkö on otettu käyttöön keväällä 2019. Vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisten kuljetuspalvelujen kilpailutus on edennyt suunnitellusti, ja kilpailutus on avattu palveluntuottajille. Menokaveri-toiminta on vakiintunut ja sitä kehitetään edelleen myös vammaisten henkilöiden liikkumisen tueksi. SIB -hankkeen yhteistyöhön ovat osallistuneet vammaisten asiakasohjauksen lasten ja nuorten tiimin työntekijät.

Vammaisten työ- ja päivätoiminnan tuottavuutta ja vaikuttavuutta on kehitetty mm. asiakasmääriä, käyttöpäiviä ja asiakkaiden läpivirtavuutta seuraamalla. Uudet asiakkaat ovat ohjautuneet pääsääntöisesti omaan toimintaan. Vammaisten ryhmämuotoista työvalmennusta on kehitetty ja laajennettu. Asiakasohjauksessa asiakas- ja palvelutarvelähtöinen työskentely on toteutunut ja hakemuslähtöisestä työskentelystä on luovuttu.

Kotona asumisen edellytyksien parantaminen

Perhehoitoa on edelleen kehitetty sekä vanhus- että vammaisasiakkaille, ja myös vanhusten perhehoito käynnistyy syksyllä 2019. Palveluasumisen ja vammaisten asumispalvelujen palvelusetelin valmistelu on edennyt sekä muita palvelusetelejä kehitetään ja markkinointia parannetaan. Henkilökohtaisen avun palveluseteli on otettu käyttöön.

Koko tulosalue jatkaa kotona kuntoutumisen ja päiivystyksellisten tilanteiden kehittämistyötä muun muassa pääkaupunkiseudun GeroMetro-kehittämisverkostossa. Tavoitteena on hoitoketjun sujuvoittaminen ja kotiin kuntoutuminen.

Kotihoidon palvelutuotannon järjestämisessä on ollut haasteita johtuen Apotin käyttöönotosta ja vakituisten vakanssien täyttämisen haasteista. Toimintatapoja on yhtenäistetty Apotin myötä ja laatua on arvioitu kattavammin RAI -arvioinnin sekä kotihoidon vertaiskehittämisen avulla. Asiakassegmentointia jatketaan ja palvelujen saannin myöntämisen perusteet viedään lautakuntaan loppuvuoden aikana. Segmentoinnin tavoitteena on painopisteen siirtäminen paljon apua tarvitseviin. Kotihoidon käytössä olevaa raportointia on kehitetty ja sitä hyödynnetään johtamisessa.

Kotihoidon ja omaishoidon tuen selvitys on tekeillä; selvitys valmistuu syksyn aikana. Asiakastytyväisyyskysely kotihoidon ja omaishoidon asiakkaille on käynnissä, samoin kotihoidon työntekijöiden työhyvinvointikysely. Selvitysten perusteella laaditaan kuluva valtuustokautta koskeva toimintasuunnitelma.

Yksinäiset vanhukset Vantaalla -projektin selvitys on tehty. Selvityksessä nousi tarpeiksi ja toimenpide-ehdotuksiksi mm. etsivän vanhustyön käynnistäminen Vantaalla, matalan kynnyksen kohtaamispaikkojen lisääminen sekä kuntouttavan päivätoiminnan lisääminen.

Vapaaehtoistoiminnalla tuetaan kotona asuvien ikäihmisten hyvinvointia. Vapaaehtoistoimijoiden kanssa on perustettu Korttelikerhoja vastaamaan yksinäisten ihmisten yhteisöllisyyden tarpeeseen. Ikääntyvien asumisohjausta on lisätty sosiaalista kuntoutusta tarvitsevien kotona asumisen edellytysten parantamiseksi.

Vammaisasiakkaiden omaishoitajien vapaapäivien ja tilapäishoitopäivien uudelleen organisointi etenee.

Päiväsairaalan ja geriatrisen vastaanoton kehittäminen käynnistyy syyskuusta yhdessä henkilöstön kanssa. Kotisairaaloiminnassa henkilöstön palliatiivisen hoidon osaamista on vahvistettu ja tullaan edelleen vahvistamaan syksyn aikana. Haavavastaanoton kehittämistyötä jatketaan.

Työhyvinvoinnin tukeminen hyvän esimiestyön ja toimivan työyhteisön tuella

Johtamisjärjestelmää on kehitetty ja vahvistettu edelleen. Esimiesvalmennuksia on toteutettu ja toimintaprosesseja ja -tapoja yhtenäistetty. Apulaisosastonhoitajien koulutukset ovat jatkuneet suunnitelman mukaisesti. Yksiköissä on otettu käyttöön päivittäisjohtamisen tauluja johtamisen sekä tiedonkulun työvälineiksi.

Uuteen asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoon valmistautuminen ja käyttöönotto toukokuussa 2019 ovat kuormittaneet henkilöstöä kaikilla tasoilla. Käyttöönottoa ja sen jälkeistä toimintaa on tuettu vahvistamalla läsnäolevaa johtamista myös virka-ajan ulkopuolella. Työntekijät ovat joustaneet ja tehneet ylitöitä tarpeen mukaan, koska vuokratyövoimaa ei ole ollut riittävästi saatavilla.

Apotin käyttöönotto on vahvistanut kollegiaalista tukea kaikkien toimijoiden välillä sekä nopeasti kehittyvän osaamisen jakamista. Ketterä kehittäminen ja rohkeat kokeilut ovat olleet vahvasti esillä, kun on haettu muuttuneissa tilanteissa toimivia työnkulkuja ja toimintatapoja.

Työhyvinvointia edistäviä ja ylläpitäviä toimintoja on otettu käyttöön mm. ERJA-toiminnan (erityisosaamisen jakaminen, työhyvinvointi ja yhteisöllisyys) keinoin. Osaamisen kehittämistä on vahvistettu. Henkilöstön rekrytoinnin, työhyvinvoinnin ja pysyvyyden vahvistamiseksi kehitetään uudenlaista toimintamallia loppuvuoden aikana.

Sairaalan johtamisjärjestelmän muutos on edennyt. Toinen ylihoitaja aloitti loppuvuodesta 2018 ja työnjako ylihoitajien kesken selkiytyi alkuvuoden 2019 aikana. Uusi palvelupäällikkö aloitti tehtävässään elokuussa 2019. Sairaalan tukipalveluiden selvitystyö jatkuu.

Vammaisten työ- ja päivätoiminnan sekä erityisasumisen vastuualueiden jakautumista eri esimiesten ja päällikköjen alaisuuteen koskeva selvitys on tehty. Tarvittavat toimenpiteet suunnitellaan ja viedään päätöksentekoon syksyn aikana. □

Henkilöstön ja muiden resurssien joustavan käytön lisääminen

Tulosityksiköiden resurssipoolien henkilöstö sekä yksiköiden henkilöstö ovat liikkunut asiakkaiden tarpeiden mukaisesti. Kaikki tulosityksiköt ovat olleet mukana kehittämässä yhteistä resurssikeskusta ja kehitystyö jatkuu edelleen. Uusi hallintoylihoitaja tulosaluetasolla on aloittanut elokuussa 2019 ja jatkaa resurssikeskuksen perustamista omaksi vastuualueekseen. Toimintamallin tavoitteena on asiakkaiden tarpeiden mukaan liikkuva osaava henkilöstö.

Henkilöstön ja sijaisten saannissa on ollut haasteita. Apotin käyttöönotto on mahdollistanut töiden jaon suunnitelmallisuuden ja tarvittavan resurssin kohdentumisen paremmin asiakkaiden todellisen tarpeen mukaisesti. Työntekijöiden näkökulmasta tämä on lisännyt työn aiempaa tasaisempaa jakautumista.

Vantaan sairaalassa on otettu syksyllä 2018 käyttöön esimiesten joka aamuiset resurssikokoukset, jossa käydään läpi potilasmäärät, tulevat ja saapuvat potilaat ja hoitohenkilökunnan resurssit. Kokousten myötä resurssien tasaisempi jakautuminen on onnistunut paremmin. Lisäksi osastoilla on vaihteittain

otettu käyttöön päivittäisjohtamisen taulut, jotka vahvistavat osastojen moniammatillista toimintaa ja edistävät hoitajaksojen tavoitteellisuutta.

Tunnusluvut⁴

		TP 2018	KS 2019	Toteuma 6 tai 7/19	Ennuste 2019
KOTONA ASUMISEN TUKE					
Toiminnan volyymi					
Asiakkaat kotihoidon kenttä, poikkileikkaus ⁴⁾		1447	1 580	1331	1580
Asiakkaat kotihoidon kenttä, yhteensä vuoden aikana ⁴⁾		2 531	2 686	..	2686
Kotihoidon kenttä, käynnit					
joista akuutti-, arviointi- ja kuntoutusyksikön käynnit		491 367	479 971	223 080	446 160
joista ostotoiminta ⁸⁾		9 315	10 920	4321	8 642
		93 238	57 141	55 289	110 578
Päivätoimintakäynnit, oma toiminta kokoryhmät ⁷⁾					
Päivätoiminta, puolipäiväryhmät ⁷⁾		11 311	10 700	..	9 328
Päivätoimintakäynnit yhteensä		1 450	1 420	..	1 247
		12 761	12 120	7464	12 795
Omaishoidontukiasiakkaat 31.12 ⁹⁾					
		935	1 055	908	915
Kuljetuspalvelut					
Kuljetuspalveluasiakkaat (VpL) yhteensä		3 558	3 509	3 283	3509
Liikkumista tukevien palvelujen asiakkaat (ShL) yhteensä		343	350	352	350
Kuljetuspalvelumatkat (VpL)					
		315 832	322 944	185 275	319 308
Henkilökohtaisen avun asiakkaat, poikkileikkaus					
		671	750	749	750
Laatu ja vaikuttavuus					
75+ kotona asuvien osuus väestöstä		93,1 %	93,4 %	93,1 %	93,4 %
Omaishoidontuen peittävyys 75-v / 75+ väestö, 31.12		2,4 %	3,0 %	..	3,0 %
Tuottavuus ja tehokkuus					
Kotihoidon kentän käynnit/henkilötyövuosi		2 578	2 580	-	
ERITYISASUMINEN					
		TP 2018	KS 2019	Toteuma 6 tai 7/19	Ennuste 2019
Toiminnan volyymi					
Vanhusten tehostetun asumispalvelun paikat ²⁾		1 087	1 150	1110	1160
Tehostettu asumispalvelu oma toiminta		297	347	302	347
Tehostettu asumispalvelu ostotoiminta		790	803	808	813
Vanhusten lyhytaikaishoitoon varatut paikat		95	95	95	95
Kaunialan hoitopaikat					
Laitoshoidon (Kauniala)		90	83	78	83
Tehostettu asumispalvelu (Kauniala)		24	24	28 ¹⁰⁾	24
Palvelutalojen käynnit (oma toiminta)					
		351 699	370 369	212 677	370 369
Pitkäaikaiset asiakkaat yhteensä kehitysvammaisten asumispalveluissa					
oma toiminta		434	445	448	445
joista tuetusti ja ohjatusti asuvat		160	167	165	167
ostotoiminta		92	136	128	136
joista tuetusti ja ohjatusti asuvat		274	278	283	278
		32	34	40	34
Vammaispalvelun laitoshoidon vakituiset asukkaat					
		6	4	6	4
Vaikeavammaisten asumispalvelujen asiakkaat ⁶⁾					
oma toiminta		154	154	128	128
ostotoiminta (VpL)		10	10	10	10
ostotoiminta (ShL)		126	129	115	115
		18	15	3	3
Laatu ja vaikuttavuus					
Hoiva-asumisen paikat/75 vuotta täyttänyt väestö, % ⁵⁾		9,1 %	8,9 %	8,8 %	8,9
Tuetusti ja ohjatusti asuvien osuus kehitysvammaisten asumispalveluissa		37 %	37 %	37 %	37 %
Tuottavuus ja tehokkuus					
Odostusaika tehostettuun palveluasumiseen, poikkileikkaus		33	30	28	30
VANTAAN SAIRAALA					
		TP 2018	KS 2019	Toteuma 6 tai 7/19	Ennuste 2019
Toiminnan volyymi					
Sairaalapalvelujen päättäneet hoitojaksot, yhteensä ³⁾		3 720	3 908	1 577	2 703
Katriinan päättäneet hoitojaksot		1 295	1 600	778	1 334
Akosien päättäneet hoitojaksot		1 984	2 100	799	1 370
Kaunialan päättäneet hoitojaksot		441	208	250	428
Kotisairaalan käynnit					
Geriatrinen vastaanotto		8 819	8 700	4 858	8 328
Lääkärikäynnit					
Sairaanhoidonkäynnit		615	641	273	660
		684	723	329	733
Laatu ja vaikuttavuus					
Kotiutukseen päättäneet osastojaksot %		73 %	75 %	73 %	75 %
Kotiutukseen päättäneiden hoitojaksojen mediaani, Katriinan sairaala		23	21	..	22
Kotiutukseen päättäneiden hoitojaksojen mediaani, akuuttiosastot		6	6	..	7
Tuottavuus ja tehokkuus					
Hoitojakso/sairaansija yhteensä		16,5	17,5	13	14,0
Katriina hoitojaksoa/sairaansija		8,4	9,8	8	9,2
Akuuttiosastot hoitojaksoa/sairaansija		41,3	43,8	28	30,0
²⁾ Eivät sisällä Kaunialan paikkoja.					
³⁾ Kaunialasta on ostettu kasvavaan tarpeeseen kuntoutuspaikkoja.					
⁴⁾ Sisältää kotihoidon kentän asiakkaat, ei akuutti- ja kuntoutusyksikön asiakkaita.					
⁵⁾ Sisältää myös alle 75-vuotiaiden paikat.					
⁷⁾ Puolipäiväryhmiä on ollut päivätoiminnassa vuodesta 2017 lähtien. Nämä erotettu omaksi tunnusluvukseen. Päivätoiminnan luvut eivät ole vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin, sillä puolipäiväryhmiä tullut kokopäivätoiminnan tilalle. Lisäksi virtapiiri toiminta muuttui vapaaehtoisvoimin pidettäväksi 2017.					
⁸⁾ Kotihoidon puitesopimuksen ostot sekä Marjatta -säätiö.					
⁹⁾ A pottiin siirryttäessä on tehty tietojen sekä vanhojen päätösten tarkistusta. Tämä vaikuttaa päätösmääriin.					
¹⁰⁾ Kaunialassa aloitettu palvelurakennemuutos.					

²⁾ Eivät sisällä Kaunialan paikkoja.

³⁾ Kaunialasta on ostettu kasvavaan tarpeeseen kuntoutuspaikkoja.

⁴⁾ Sisältää kotihoidon kentän asiakkaat, ei akuutti- ja kuntoutusyksikön asiakkaita.

⁵⁾ Sisältää myös alle 75-vuotiaiden paikat.

⁷⁾ Puolipäiväryhmiä on ollut päivätoiminnassa vuodesta 2017 lähtien. Nämä erotettu omaksi tunnusluvukseen. Päivätoiminnan luvut eivät ole vertailukelpoisia aikaisempiin vuosiin, sillä puolipäiväryhmiä tullut kokopäivätoiminnan tilalle. Lisäksi virtapiiritoiminta muuttui vapaaehtoisvoimin pidettäväksi 2017.

⁸⁾ Kotihoidon puitesopimuksen ostot sekä Marjatta -säätiö.

⁹⁾ Apottiin siirryttäessä on tehty tietojen sekä vanhojen päätösten tarkistusta. Tämä vaikuttaa päätösmääriin.

¹⁰⁾ Kaunialassa aloitettu palvelurakennemuutos.

⁴ Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönoton vuoksi tiedot eivät välttämättä ole täysin vertailukelpoisia aiempiin vuosiin. Apotin raportoinnin sisällön validointi jatkuu.

Sosiaali ja terveydenhuollon toimialan tulokortti 2019: raportointi 2 ovk 2019

Tavoitteen nro.	Toimialan tavoite	Tavoitteen mittari(t)	Mittarin lähtötaso, v:n 2017 loppu	Mittarin tavoitetaso 2019	Tavoitteen yhteys strategiseen tavoitteeseen nro.	Tavoitteen yhteys sitovaan tavoitteeseen nro.	Vastuhenkilö	Tavoitteen toteutumista uhkaavat riskitekijät
-----------------	-------------------	-----------------------	------------------------------------	---------------------------	---	---	--------------	---

Turvaamme talouden tasapainon

1	Tulosalueiden menot toteutuvat enintään talousarvion mukaisina lisäntyvistä palvelutarpeesta huolimatta	TA 2019 toteutuminen	Talousarvio 2019	Oman toiminnan menot toteutuvat enintään talousarvion 2019 mukaisesti	1, 2 ja 3	tulosaluejohtajat	Palvelujen kysyntä ylittää käytettävissä olevat resurssit.
---	---	----------------------	------------------	---	-----------	-------------------	--

Raportointi: Sosiaali- ja terveystoimen oman toiminnan menomäärärahan arvioidaan ylittävän 11,6 milj. euroa ja tulomäärärahan alittuvan 1,4 milj. euroa. Erikoissairaanhoidon menojen arvioidaan ylittävän 11,9 milj. euroa. HUS-palvelusopimuksen osalta HUS-johdon ilmoittama ylitysennuste on 11,7 me.
--

Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien

2	Etäyhteyksien lisääminen matkustustarpeiden vähentämiseksi digitalisaation avulla	Etäyhteyden kautta pidettävien kokousten määrä ja aktiivisten etäyhteyttäjiä määrä toimialan henkilöstöstä	Edellisen vuoden (11/17-11/18) aikana toimialalla pidettiin keskimäärin 65 etäyhteykokousta viikossa ja aktiivisia etäyhteyden käyttäjiä oli 50,2 % toimialan henkilöstöstä.	Etäyhteydellä pidettävien kokousten määrä lisääntyy, Tavoite vähintään 3400 kokousta vuoden aikana ja 55 % aktiivista etäyhteyden käyttäjää toimialalla.	4 ja 17	tulosaluejohtajat, talharaaportoi
---	---	--	--	--	---------	-----------------------------------

Raportointi: Etäyhteydellä pidettyjen kokousten määrä: Tammi-heinäkuussa toimialalla pidettiin 3 488 kokousta etäyhteydellä Aktiivisia etäyhteyden käyttäjiä: 36,4 % toimialan henkilöstöstä. Myös koulutuksissa etäyhteyksien (Skypen) hyödyntäminen lisääntynyt.
--

3	Palveluja keskitetään palveluverkkosuunnitelman mukaisesti	Palveluja on keskitetty julkisen liikenneverkon varrelleipalveluverkkosuunnitelman mukaisesti	Nykyinen palveluverkko	Uusitun palveluverkkosuunnitelman toteuttaminen	4		Tulosaluejohtajat	
---	--	---	------------------------	---	---	--	-------------------	--

	Raportointi: Myyrmäen vanhustenkeskus avautuu 9/2019. Vanhustenkeskukseen tulee 199 paikkaa, joista 41 paikkaa uusia. Loput paikat täyttyvät muista yksiköistä siirtyvillä asiakkaila.
--	---

4	Tarjoamme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa tukemaan palveluita, jotka ovat monipuolisia, laadukkaita ja helposti saatavilla	Palveluihin pääsyn avoin raportointi	Toimialalla on raportoitu kaupungin verkkosivuilla terveysasemien ja vanhushpalvelujen palveluihin pääsyn aikoja	Terveyspalveluissa, perhepalveluissa, vanhus- ja vammaispalveluissa ja suun terveydenhuollossa luodaan raportointi palveluihin pääsyn ajoista kaupungin verkkosivujen uudistuksen yhteydessä	7 ja 9		Tulosaluejohtajat	Apotti-järjestelmän tilastointi ei mahdollista haluttua raportointia
---	---	--------------------------------------	--	--	--------	--	-------------------	--

Raportointi: Odotusajat iäkkään henkilön sosiaalipalveluihin pääsystä raportoidaan 3xvuosi. Hoitotakuun toteutumisesta terveyspalveluissa raportoidaan kuukausittain (mm. keskitetyn puhelinpalvelun tiedot ja T3 ajat esillä). Osoite: https://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/organisaatio/sosiaali-ja_terveydenhuollon_toimiala/potilaan_ja_asiakkaan_oikeudet/hoitopaikan_valinta

[illegible]

